

Kungliga bibliotekets remissvar gällande kommittén Demokratin 100 års betänkande ”Vår demokrati – värd att värna varje dag” (SOU 2022:28)

Sammanfattning

Kungliga biblioteket (KB) tillstyrker förslaget om att skriva in det demokratiska uppdraget i myndigheternas instruktioner. KB är en av de myndigheter vars verksamhet är central för det demokratipolitiska målet. (Kap 7.1.)

KB tillstyrker rekommendationerna om att förtydliga skolans demokratiuppdrag och vill särskilt lyfta skolbibliotekens uppdrag att, enligt bibliotekslagens 2 §, verka för det demokratiska samhällets utveckling. (Kap 7.3.)

Ytterligare synpunkter

KB menar att det allmänna biblioteksväsendets betydelse och lagstadgade uppdrag att stärka de demokratiska värdena i samhället till stor del har förbigåtts av utredningen, trots att en stor del av aktiviteterna knutna till kommittén Demokratin 100 år har genomförts på eller i samarbete med biblioteken i landets kommuner.

KB vill särskilt framhålla biblioteken som en viktig infrastruktur för kunskapsspridning om demokrati, som arena för det demokratiska samtalet och som institutioner med högt förtroende hos allmänheten.

Utredningens förslag

7.1 Större fokus på demokrati i myndigheternas arbete

Utredarens förslag: I myndighetsförordningen, avsnitt Allmänna uppgifter (6 §), skrivs in att myndigheterna ska ta till vara fördelar som kan vinnas för demokratin.

Utredarens förslag: Demokrati och det demokratiska uppdraget skrivs in i instruktioner för myndigheter vars verksamhet är central för det demokratipolitiska målet.

KB tillstyrker förslaget om att skriva in det demokratiska uppdraget i myndigheternas instruktioner.

KB är en myndighet vars verksamhet är central för det demokratipolitiska målet. Myndigheten ska enligt sin instruktion bidra till den svenska forskningens kvalitet och det

demokratiska samhällets utveckling. Med utgångspunkt i bibliotekslagens 2 § och 18 §, har KB nationell överblick och främjar samverkan inom det svenska biblioteksväsendet. KB stärker även bibliotekens förmåga att bidra till kunskaper hos allmänheten om källkritik.

7.3 Förtydliga skolans demokratiuppdrag

Utredarens rekommendation: Skolverket får i uppdrag att förtydliga skolans demokratiuppdrag genom att utforma rekommendationer, allmänna råd och inspirationsmaterial som kan användas av huvudmän, skolledare och skolans personal.

Utredarens rekommendation: Skolinspektionen får i uppdrag att genomföra kvalitetsgranskningar av grundskolornas respektive gymnasieskolornas arbete med demokrati.

KB tillstyrker rekommendationerna och vill särskilt lyfta skolbibliotekens uppdrag att, enligt bibliotekslagens 2 §, verka för det demokratiska samhällets utveckling. KB vill i detta sammanhang framhålla att skolbibliotekens roll särskilt bör uppmärksammas i de uppdrag som Skolinspektionen och Skolverket föreslås få.

Beslut i detta ärende har fattats av riksbibliotekarie Karin Grönvall efter föredragning av handläggare Anna-Stina Takala. I ärendets slutliga handläggning har även biträdande riksbibliotekarie Lars Ilshammar deltagit.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.

Karin Grönvall, riksbibliotekarie